

van kerche tot Woerden toegehooren was / aldere te Dingen ten con-
municeren / kerche roij n3 en conen gelouen / So sjaet de con-
sistorie alger / ume Dichtbaergheden behouen ons gite van te sjaet
wen / om alle onreijte nodere leggen / droyt roij in gelijcken geualle
noyl daer toe souden sjaen / om ume E. Lintaten / souden ume Ege
lijzenisse te accepteren / sjaelinge als goede Broeders en Naeburen
ume E. mede srouwen. En ons gite op sjaende, sernadigge
Sodsalige Bro sijn den sere beuolen. Actum in Consistorio tot Oude
woerden den 1 Junij 1631

Voor E. vrienden en gebueren de Kerckeraet
tot Oudwoerden / en tot Last der seluer
Johannes Lydius
Frederick Abbama.

Den 7 Junij

Naer de Proefpredicatie sijn tot Lintaten aengenomen

Neeltgen Goebert Dochter

Jannetgen Jans Cuyntjes Weduwe.

Jannetgen Engelken de Jonge

Maritgen Heyndrick Junssen dochter.

Ter seluer tijt bracht Lydius een antwoord in van Kerche van Woerden
Luydende als volgt:

Watde / Sodsalige / Welgeloude / Gode Discrete Bro / Vrienden en
Naeburen.

Wro E. Missie sub dato van den 1 Junij aen sjaeringe des Kerckeraets
alger gesonden / is tijt de seluige geoynt en gelouen / en den ingent wandien
wel sjaen hebben / en hebben n3 willen in gebreke sjaen / ume E. de
woynig sjaen / daer op tot een antwoord toeke uoyen / en wro E. sjaen
te maken / dat de Bro des Kerckeraets deser stede / gite in dit satche /
waer van ume E. sjaent / tekenmaet sullen gedragen nae de gewoente en
praetijke / dorelche daer inne altyt gite in dese / als soch in andere mel
geschiede gereformeerde Kerchen is andersouden / en tot gite toe geuo loeg
srouwende / dat wy ume E. geen occasie ofte oorsake en sullen geuta om een
miscontement aen dese onse maniere van doen te nemen. Dier mede sja
digen sernadigge / Sodsalige / Welgeloude / Gode Discrete Bro sijn
den wy ume E. in de genadige besegeninge des Almogenden Dorelche
aerbeyt en dienste genadlich wilde segnen / en sernadigge maken. Sijn
in onse Kerckeraet sjaeringe tot Woerden desen 4 Junij 1631

Voor E. vrienden en gebueren de Kerckeraet tot
Woerden en tot den naem vande seluer

Jacobus van Galingen Dintre / Jefe
Christi in zyn gemeyne tot Woerden

Henricus Vmeckius Eeche

Den 13 Junij

Lydius stelt woordat Allert Jans en sijn wroo geluyen
sjaen de Bro sullen de sache tot sijn gite te sjaen

Handwritten text in a cursive script, likely a title or header, possibly containing names and dates.

Den 24 Decembris

Naer de Proefpredicatie hebben gaer ten Duertmael begonen

- Samit Edmiltzen
- Noelhyen Allers Cortlant
- Doek Aertzen
- Seerlye Dierck Wed. van David Ellott.
- Noelhyen Dierck
- Catharina Rint
- Jhaac Marees en
- Lustelge van Eych syn zuyfrouw } oyt geluyg van Vraag
- Jan Dierckzen
- Annelgen Jhaachs
- Marilge Jacobs Snyge
- Doetlyen Cornelis

1632

1 January

Lyckius Jhaen dat de E Vroetschappen Sgaderel maer is oyt vreesgeyde ges
 bidden wt den naem des Kerckenraets Nicolas Diercksocker zyn dienst te bidden te
 dat denyke zy byde Landen gebannen was/en geen lantwinninge wint te gelyc/also
 in dese stadt woussen de huere sedarige geen woning te gelyc wint. En de dierck
 hebben beloofte zier oyt te sellen letten.

Den 10 April

Maer de proefpredicatie hebben gaer ten Duertmael des Heeren begonen

- Cornelia van Eubdinghen
- Seerlyen Jelis
- Syffert Matelissen Kerfbergen van Kerfstranden wylt

Den 12 April

Als de Kerckenraet Sgaderel wat om de Schijninge des Kerckenraets te doen
 seest naer gelycke den caeter dit seerlyt ingebrocht/sem by Jan Claessen vryghe
 ouerzekeret.

Wylt Jan Claessen vryghe/iegenwoordighe Burgemeester der stede van
 Oudewater/ Adriaen vrelastraessen Ontvangermeester en walt der woort der
 Oudewater/ Dierck Dierckzen van Maerdt/ vrelastraessen en mederact der vryghe
 stede/ en Cornelis Janssen van Oudewater/ vrelastraessen en burger der vryghe
 Oudewater/ ontvangermeester en Diakenen inde gemeynte Jesu Christi inde
 binnen der stede van Oudewater/ vrelastraessen mits deesen naem E Dierck

nes Lydius en Fredericus Albana Predicanten inde Kerche en gemeente
 Jesu Christi / binnen der voorsagden eertide Ouderwater / alzo de kyt van Shies-
 singe van kerckeraet in dese gemeente voorganden is / datze gelieven in con-
 ratie te nemen en te stellen op het oordeel en bestuyt / van het stuytgeb-
 lantz des Synodus gesonden binnen de voorsagden op de Shiesinghe des
 kerckenraets alhier / dat het selue naer gecomen worden / op dat de ker-
 keraden megen exhort worden / en alle eygenissen inde Kerche van Ouderwater
 daer of daerom / te niete gedaen / en in d'geest megen worden geset /
 en de algemeene rust en vrede / daer door mege worden gelyefft ende
 becomen / en by veruyt en veruydinge / want selue / naer te comen / tude
 t'actenlyken / dat de woort onlovedertingen en Diaconen / met name
 van woort gemeente alnaec proffestoren seggens de woort D. Johannes
 Lydius en Fredericus Albana van alle onlusten en oneniggeden
 die daer door alude in woort gemeente sijn ontstaen / en noec sullen
 mogen ontstaen / belaven daer van te wesen onseguldres voor eedt /
 alzo zy belaven tot allen tyden bewijt te sijn geweest het bestuyt
 van het Synode tot de voorsagden gesonden naer te comen en te aoge
 keruolken / sulch dat het selue aen zyn kuyden neyt en geest ont-
 braken . Alles sonder bedroeg / toirconde is dese by ons Inroeder
 lingen en Diaconen voornemint onderkerkent / op den 12 Aprilis 1632
 1632 syle newe

Adriaen Gebrust
 Jan Claassen
 Pieter Dirckson van Woerden
 Cornelis Jans Eelder.

Deputatie des
 kerckenraets

Willen Corssen Dellestyn en

Dese acte geliesen zijn geweest Lydius doen proffestoren geueneet
 wat de kerckenraet belofde sijn in gedaen te hebben / De kerckenraet
 oordeelen conparies / kerstelijk alzo dit seggert n' aen kerckenraet
 int gemeen / Idesij als onwettelick n' seggen te willen exhorten /
 maer particularer aen Diaconen alleen gelyt / Ten II Denyke sijn
 het oordeel des Synodi van de voorsagden misbruychen / en ten III
 met onvroeg seggen / dat zy gevullig sijn geweest het bestuyt des Syn-
 di van de voorsagden in Shiesinghe des kerckenraets naer te comen /
 dat sijn de Diaconen belasten met de Shiesinghe voort te wesen . Volgen
 diens sijn naer aenroepinge van Gods name want Ouderwaters seggert
 afgegaen ~~Willen Corssen Dellestyn en~~ Cornelis Vrancken / en sijn in plaats der sijn
 Secoren / ~~Bluyden~~ alleen Jan Janssen van Venloo / ~~gheen~~ Doctor Isaac
 Chabaneus / Jan Cornelissen en Jacob Bluyden / in plaats van afgaen
 Diaconen welcke waren Hugo de Hoy en Jan Willemssen / sijn geuoen
 deet Cornelissen Cuypert en deet Janssen van Bommel .

Den 29 Mey

Naer de proffpredicatie sijn tot eematen aen genomen:

Barthel Dirckson cum uxore met attestatie
 Maritjen de Witt
 Lysjen Jan Dirckson
 Jannetje Jans Wed. van Euerl de Munnech

1632

Tuscus Pieteressen met zijn zussuwer
 Cathijne Dircks inde nekerstrat
 Janus Joliffen aen Zantwillekensstige
 Meester Jan Sijms Barbier met zijn zussuwer
 Saesjen Schimme Dircks
 Willemgen Jacobus Snaps
 Pieter Janssen Schuyfvoaceler
 Jan Coninck op altostate van Amsterdam
^{van} ~~van~~ Jan Coninck zijn dochter

Den 16 Juny.

Also de Remonstranten goe langts goe meer toenamen/ is by de herche goetgeuonden den
 18 Juny aen ~~Archebischof~~ deze maeltigen Requeste ~~in de~~ intystellen

Aeghbare/ Eerwaerdige Heeren Burgemeesters en Raden/

De eere eedes/ de molstant der Kerche en weede der Politien/ syn dry dingen die alle
 existenten int gemeyn/ doeg insunderz die van eedt daer toe verordineert syn/ tot alle
 tyden moeken bescheyden/ en wannoor de seluige geveecht werden/ amptlos saluen
 soch seguldiere syn/ door bequorlycke middelen te remanieren.

En daerom hegenwoordig d'zede Heeren, dewelcke de Bin des kercheracts
 berouet/ met bequorlycke ebeddinge uwe d'zede Requeste is remonstreren. Dat ny
 hegenstaen get beslyt des Synodi Nationalis van Dordrecht tegen de seculiere
 se en seguliere factie der Remonstranten en eenige Placcaten van Dordrecht ende
 mag. Heeren ebedaten canteaer/ som te controueneren te complotten en forystijle
 conspiracyen/ om de gemeynen deser Landen/ in gestadige partysegaypen en ongoe
 rustigz te zonden en tot meeder ongescoensamz tegen goere wettelijcke Ouerz
 gaden te wrecken/ en de seluige Landen daer door swaer te gae sigen desen
 eye te maken/ en gae afsonderen van alle gereformeerde kercken/ mitgueden
 soch omme daer mede een duere te openen/ tot uoerbredinge van alderganc se
 delijcke sechten en ongeremde nieuwgeden tot onere van Landen en van goet
 in andere Coninckrijcken/ Quere/ furstendommen en Republiques by dese ende
 andere Landen aengecommen/ waer door soch meeder inconuenientien souden co
 men te onstuen/ ten waer daer tegen in tyden werde Dsien naar begouen/ ~~de~~
 welcke goemanosel syn den 3 July 1621 hegen de aycke Lydeningen/ tegen de
 xatus/ D'zede Requeste oft leenes van xatus/ en meder als een euerie eedt
 D'niert op den 1 february 1620/ met beuel aen alle Colonels/ Commandanten
 Cuyesfonteynen en woch van oorloge/ tot assistenye en speculye van seluie
 de goede en bezulpiye gant te briden/ op D'zede van gae officien/ die se
 charen Duallen te wesen/ en uoe andere impetrabel.

De Remonstranten alger neeg weynier in gebale/ door maculatiyze van goe
 met seluige loyfont te wren/ goeben publyckelick beslaen te kerren en te den
 yen/ en van dage tot dage in stredingz toenemen een camer goeuel met ban
 nen en quodichswoel Dsien/ ny in een goech van ebedade/ maer socht ont
 van alle die nae de publycke kerche gien/ wunleten daer by se ny neeg seluie
 stey doen/ dat se gaeft inde kerche tot gae behouen sullen wesen.

Aeghbare Heeren wy geuen uwe te te consideeren oft seluie ny te sy
 van groter impetrantye/ waer in de EE Heeren D'zede Requeste hegenen

Den 9 July

De Broeders van vromen vromen van vromen Requesten, en sijnende dat de
Remonstranten publyclicke mit Dredich en Psalmen odyent te sinnen werke
uorden, dat voer den Ballion gae ongemoldestent lict, worden giet den 9 July dit
leede Request door gae Dienaren of te Leiden, luyden also:

Den Aelbare E.E. S.S. Vroetseggen der Eerde Ouderaer,

Aelbare Heeren, De Dienaren deser Kercke, hebben den E.E. S.S. deser Side
des odyentent den 22 Juny seler Requeste mit den naem des Kerckenraets, by broede
sy Vroetgen, de E.E. S.S. van Vroetseggen vromedwangen magte werden, en also
daer of noog 23 en is geresolueert, Vroetgen de selue als noog, dat get selue ure
maog vromegelsen werden, om daer of te disponieren, maer ure E. d'iserte, dat
by noegen alleen dat zy ure Aelbarheden guden te consideren:

I. Dewyle den ingevol want selue so gae beuolten en Belastit, door de Ed. Mag. gae
Placcaten, als voer by syn E. alle zalige Delicat uwer den coning edel, met beuel
van coning te vromen, gae h'elinge nagekaten, 23 en segent Vroetgen wande
Soys Ouderinge.

II. Ofte de loelatinge der Remonstranten 23 en dient tot vroming van een
gedueringe Vroetseggen, 23 alleen onder de Burgere, maer tot een appel van troist,
inde Politie, dat vromen inde electien van Magistraten en Vroetseggen elck
syn side sal s'ochten te Vroetgen en in te dringen, waer door de Kercke en elck
in gaeck Dual sal vromen.

III. Ofte de Vroetgen vromen staen 23 en sal s'ochten vroming en vromen vromen
gaden gepassende so inde gemeyne staet, als byene vromen by de vromen Burgere
tegen gae factie is ongemont.

IV. Dat sulck 23 en sy een ydele suspicie vromen mit der partien vromen al
vromen, dat get te s'ien sal staen gae vromen sal de gae, die gae so tegen syn gae
vromen te.

Welck ure Aelbarheden in dese Vroetgen odyent door alle vromen conit
vromen. Wat op my ont Vroetgen Gode bidden ure E. te beuolten met synen
geste. Actum Ouderaer den 9 July 1632

Vre Aelbarheden Ouderaerige de Dienaren geset
Christi in dese vromen

Johannes Lylius
Friderich van Albama

Den 7 Augusti

Naer de Vroetgen vromen hebben gae ten Aenemal Dredich:

Jannetjen Maessen de Jans Wadwaer
Luyckz Matheus vromen
Maribgen Wilkens van Matkant
Jannetjen Harmens

Enichgen Jans gae vromen van Vroetgen de vromen.

De Dredich vromen in hinnen dat Dredich vromen vromen de vromen de vromen
vromen, 23 en byene 23 en vromen vromen, en dat de vromen sulck vromen vromen
en also op de Request van 9 July by de Heeren vromen vromen vromen
te gebieden, hinnen 23 en byene te vromen, ofte vromen te vromen, te
dat zy vromen vromen vromen vromen. En is byde ten gae vromen vromen

Abraham van Zyll

Dans Willemssen Palmboom met attestatie der kercke van Amsterdam

Teehyen Schmitz

Maria Pauli met attestatie der kercke van Waterden

Barmit Drecht inde oude stede

Jacobgen Jacobs

Robert Lucas Craegher

Staet aentemerkhen dat van geopenfede of A B sake nu van selve ten dree
mael quamen, onder andere

Casak Puchsen van Boesbergen

Jan Conckhisen Gesoonmaker

Drecht Dierckssen int Mariaensgeest

Noeligen Caeten sijn Gynsuum

Noeligen Caeten gae suster

Deeghe Bastiaen / Adriaen Bastiaens suster. &c.

1633

Den 9 January

Lydus geeft de Broederen des Kerckenraets voorgedragen dat zy van Amster
dam comen den 6 tot Willis Snaechen inde gebedege Sincigen Dierck Conyert ende
zoxen seggen in presentie van Sycor aldaer en afgeyden gelyngen dat de
wel gedaen soude hebben indien sy Mauritium zal. Prince van Orange de
gehooren gades dat dan Duursnell en so veel andere ealyche te en die als man
teklaren weer de waerz gestonien waren n'en souden onghewest zyn geweest in
dat gel land dan veel dater als tegenwoordig soude gesproet ween in
de broeders, affe zy sulches by een soude zonden, ofte dat zy sulchig mare
sulches tot naedeel van reysinge der Landen streckende te ontdekken. De Broe
ders de sake ophogen inde wese dat vonden gae, datmen om darspoeter te
weeren een nieu wraest soude aan seds instellen, musliche datmen dese erome
stomlygg der wemstrenten soude Scalen/ Sgepen daer wel wat gelle volgen sou
de/ twolche van Lydo ingestelt zunde

Den 11 January

Is voorgelosen en by de seluige geapprobede zyn de seds afgegeuen by en
de Broedranken/Luyden alze:

Den Dertbare Eerwaerdige Heeren Burgemeestoren en Raedvoeren der
Stede van Ouderwater.

Dertbare Heeren, inde Sententye des Synodi Nationalis van Dordrecht
Inwelcke alle Broedranken deser Landen, met gawe ganden zonden vnder
waden onder andere dese woorden gesteld: Daeromouden Smaet dese
Eerwaerdige Synodus onstlych, alle Kerckelyche s. doringen, dat
naestlyge wueghe zonden, of de ludden die gae beuolen sijn, dat s.

1633.

daer in te stellen / dat daer de Predicanten met sinen zwerediensten in
doen / maar met vrymoedighz zaeer hoogen alle nieuwigheden Ials zaeer mit senten
tijde des synodi nationalis / by een onderbeykent bebaft moet Igetiom:
Licht mogen groeyten / dat uwe deghbaerenden zaeer mede als waerent
voor de quackwillighz der Remonstranten beseggen / en van Renon:
strantsche conuenticulen een eynde belieue te maken. Waer op my
ont & Entende uwe E. woenzen den segen des Alderhoogsten. Actum
in Consistorio den 23 febr. 1633

Vve E. Onderdanten de Kerckenraet tel
Ordeduiter.

Den 26 Marxij

Naer de Proefpredicatie hebben zaeer ten duentmaek beghen
Preekeligen Jant nu. Stogen na 2. woe
Gaerligen van Vliet opb getuygenisse D. triglandy
Paulus Rosa fransces Geschoolmaester
Margheligen Seyndrichs
Cornelis Aertsen Gespreker
Cornelius Salignacius
Gooffen Claessen inde bispen

Wan geoffenboerde in sake van d. Sebastiaens / zyn van selue
aengecomen.

Burgemeester Jan Claessen Geyoert en
Cuyssen de ebyffter aent Kerckhoff:
Geynsent met de kerke } Zeligina van Hamels
door segultbeheming } Tynke Dierck int gasthuys

Den 28 Marxij

Naer uenroepinghe van Eodes geiligen namo / ismen yelreden tot
de Ekeisinge van Ordedingten en Diaconen / en zyn want Ouder
lingsegay afgegaen / Jan Janssen Venloe / en Jacob Pluaten / en in
plaetse van selue syn gecoren Albert Janssen Corckant / ende
Meester Antoonis van Euerdinghen / beyde Oortburgemeesteren.
Wan Diaconatu zyn afgegaen Seyndrich Wiltuanch / en Johan
nes Lints / en in zaeer plaetse zyn gecoren: Seyndrich Corne:
lissen en Aert Aertsen.

Den 14 Marxij 1633

Naer de Proefpredicatie hebben zaeer ten duentmaek
beghien

Elias Cornelis
Claertjes Jans
Gunnitjes Jans

Wae de Proepredicatie hoesse hant - te Aduentures
begint
Dag - 6 August

Maritje Wicoms
Lijntje Pander
Sierit Cornelisz met sij huifker
Jannetje Aduens

Wae de Proepredicatie hoesse hant - te
Aduentures begint
Dag 25 Decemb.

Jan Jansz Gouwen
Cornelis Aertsz
Jannetjes die heijde
Lijfrot Cornelis
Lijfrot heijndrick
Jhr. Groot Meester
Cornelis Jansz
Jan Aduentje Gouwen
Lijfrot Gouwen
Gouwen Jansz
Gouwen Jansz

Dag 15 April. anno 1634.

Wae de Proepredicatie hoesse hant - te
Aduentures begint

~~Wae de Proepredicatie~~

Sieritje Wicoms
Lijfrot Jansz
Lijfrot Gouwen
Gouwen Jansz

Dag 17 April

Wae de Proepredicatie hoesse hant - te
palmboom & heijndrick leijbanc tot magons comen
Aduentje Gouwen & Jhr. Cornelisz. met 8 sij afgeen
Doct. Jhr. Gouwen & Jan Cornelisz Gouwen
& Aert Jansz Gouwen Aert Cornelisz Gouwen

